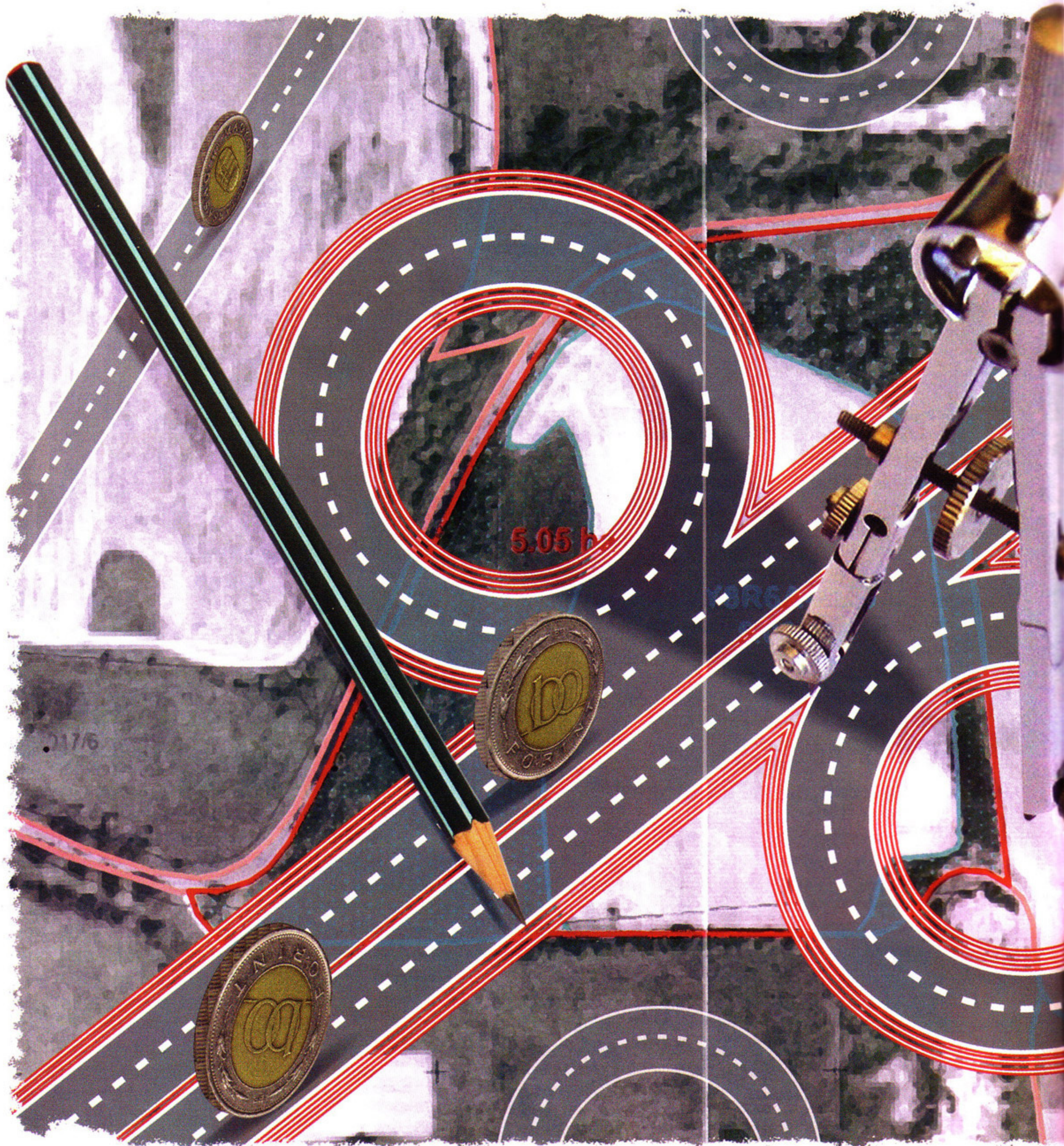

A LÚZER ÁLLAM

VÁMSZEDŐI

RAJZ: TÓTH RÓBERT

A magyar adóelkerülők a költségvetési hiánynál is nagyobb összegű befizetéstől fosztják meg évente az államot.

A nemzetközileg is kirívóan rossz hazai adómorál sok tényezővel magyarázható, de a legnehezebben éppen a legnagyobb kieséssel járó csalás, azaz a munkajövedelmek adójának és járulékainak elkerülése szorítható vissza.

Valaha voltak a vadászok és voltak, akik a tüzet őrizték, ám a húst elosztották egymás között – Fekete István, a Joint Venture Szövetség elnöke szemléletes példája szerint tehát már az emberi civilizáció kezdetén is működött a társadalmi megállapodás az adózásról. Ma viszont olyan generációk nőnek fel, amelyek nem értik az összefüggést az adók és az állami szolgáltatások között. Úgy érzik, hogy az adó olyan befizetés, amelynek nincs semmi ellenértéke. Magyarországon pedig különösen rossz az adómorál, és az állam tartósan nem tud ezzel mit kezdeni. Egy „normális” társadalom kisebb közösségeiben elvileg a legnagyobb adófizető húzná ki magát a legbüszkébben, hiszen a befizetésének nagysága egyrészt az üzleti sikerességét mutatja, másrészt adójával a közt szolgálja. Nálunk a sikerért nem jár feltétlen elismerés, az adóelkerülés pedig egyenesen nemzeti sport.

Magyarázatok persze bőven vannak erre is. A terhek túlzók, a rendszer igazságtalan, az adók bonyolultak, ellenállás alakult ki a pártállam idején az állammal szemben, és ez mélyen beleivódott a társadalomba. Az érem egyik oldala, hogy egy olyan 10 milliós országban, ahol mintegy 13 millió tb-kártya van „forgalomban”, ott – mint Vámosi-Nagy Szabolcs, az Ernst and Young könyvvizsgáló adópartner, az Adó- és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatal (APEH) korábbi elnökhelyettese rámutat – „nehéz elhinni, hogy jól használják fel az adóforintokat”. Ugyanakkor mindenképpen baj van a polgári tudatunkkal, ha önként nem járulunk hozzá a közösségi feladatokhoz – teszi hozzá az adószakember.

Az adóelkerülés hazai mértékét igen nehéz nemzetközi összehasonlításban elhelyezni, hiszen az adatok mindenhol becslésekre hagyatkoznak, amelyeknek eltérő lehet a módszertana. Ami Magyarországot illeti, P. Kiss Gábor és Krekó Judit, a Magyar Nemzeti Bank (MNB) szakértői a közelmúltban elkészült tanulmányukban 12 százalékos hazai rejtett gazdaságról írnak, amely ugyan mindenkép-

pen kedvezőbb arány, mint a volt szovjet vagy a volt jugoszláv tagállamok, illetve Bulgária és Románia adata, a többi európai országénál viszont kiterjedtebb szürke- és feketegazdaságra utal. Különösen erős a fogyasztáseltitkolás és a tb-járulék be nem fizetése, előbbi aránya 8, utóbbié becslések szerint 6–9 százalékponttal magasabb az európai átlagnál.

P. Kiss Gábor szerint az adómorált egyrészt az határozza meg, hogy az adófizető érzékelése szerint milyen színvonalú állami szolgáltatásokat kap cserébe, mekkora korrupciót feltételez, illetve, hogy mennyire érzi az adóztatást igazságosnak, azaz kik a kedvezményezettek, azonos jövedelmű adófizetők terhelése azonos-e. Ebből a szempontból ördögi spirál alakulhat ki, az adóelkerülés már önma-

gában is az adómorál romlásának irányába hat. Vámosi-Nagy megemlítette, hogy a közelmúltban, amikor a Balatonnál szállást foglalt és bemutatkozott, a panziós szemrebbenés nélkül mondta: számla nélkül 8000, számlával 8400 forint a szoba ára, mert akkor idegenforgalmi adót is fizetnie kell. Ha hallotta is korábban az adószakértő nevét, azt gondolhatta, „civilben” ő is az össznépi játék részese.

ELCSALJUK A DEFICITET. Az MNB-tanulmány adatai alapján valamelyest mintha javulna a helyzet. Ám még ha az adóelkerülés miatt kiesett befizetés tavaly a GDP 6,7 százalékára csökkent is a megelőző évben becsült 7,9 százalékról, a szám így is döbbenetes, hiszen nagyobb, mint az államháztartás múlt évi hiánya, az-

Adóparadicsomok a világban

Bár a világ adóóázisairól elsőként apró miniállamok, szigetekskék jutnak eszünkbe, valójában nem egy EU-tagállam – közülük is nem utolsósorban Nagy-Britannia –, illetve az Egyesült Államok bizonyos övezetei is off-shore státust élveznek. Az adóparadicsomok között szemezgető válogatásunkban – a teljesség igénye nélkül – néhány, eltérő feltételeket alkalmazó helyszínt mutatunk be.

▶ Unió tag létére a szigeten bejegyzett vállalkozások külföldön szerzett jövedelme nulla százalékos kulccsal, a belföldi nyereség pedig 10 százalékkal adózik. Az angolszász jellegű szabályozással „büszkélkedő” Ciprusban ugyanakkor viszonylag drága a cégalapítás.

▶ Az Egyesült Államok második legkisebb tagállamában garantált anonimitással (névleges tisztviselők sem szükségességek), alacsony fenntartási költséggel, alaptőke-letételi kötelezettség nélkül lehet bejegyezni cégeket. A díszes, aranyozott alapító okiratokat ellenjegyzők hangzatos indián nevekkkel (Hosszú Sóhaj, Vad Szikla és hasonló) írják alá a papírokat.

▶ Nincs személyi jövedelemadó, nincs kamat- és társasági adó, csak a bankszektor és az olajipar adózik. A nyugati országok polgárai azért szeretik Dubait, mert kettős adóztatást elkerülő megállapodása van a fejlett világ javával, vagyis otthon is legális, adózott jövedelemmé tehető az ott nulla adókulccsal kivett pénz.

▶ A külföldieket hangsúlyosan favorizáló szabályozás értelmében a legalább 75 százalékban nem libériai állampolgárok kezében levő vállalkozásokra adómentesség vonatkozik, még libériai telephely sem szükséges.

▶ Az Írország és Anglia közötti szigeten anonimitás nincs, de a nyereségadó vállalkozásonként fix 400 font (130 ezer forint), amivel a vállalkozás le is tudta minden nyereségadó-kötelezettségét.

▶ Nincsenek könyvviteli előírások, a törvény szigorúan védi a tisztviselők anonimitását, ugyanakkor a pénzügyi szektor fejlett, és az is vonzó, hogy az ország hivatalos fizetőeszköze az amerikai dollár.

▶ Az alpesi országban még ma is léteznek anonim bankszámlanyitási lehetőségek, vannak például pusztán szám, illetve léteznek ujjlenyomat alapján azonosított bankszámlák. Svájc ugyanakkor adóztatja a kamatjövedelmeket, előnye így leginkább abban merül ki, hogy a magánszemély anonim maradhat.

▶ Többféle társasági, alapítványi forma is kedvező adózási feltételeket kínál az apró országban. Különösen a kedvezményezetteket nyilvánosan nem bemutató családi alapítványok népszerűek, amelyek illetékmentes örökösödést tesznek lehetővé.

▶ Sem a cégek (elsősorban úgynevezett ibc-k, azaz international business companyk), sem a magánszemélyek nem fizetnek semmilyen adót a tőkearányos regisztrációs adón kívül, és minden személyes információt megtarthatnak.

az azt mutatja, hogy amennyiben mindenki rendezné az adóit, akkor az államháztartás pozitív egyenleggel zárna. (Ez így azért persze nem egészen pontos, hiszen a befizetett, és ezáltal el nem fogyasztható pénz más állami bevételeket csökkenthet is.)

A nemzetközi szakirodalomban megkülönböztetik az adócsalást (tax evasion) és az adótervezést (tax avoidance). Előbbi a szabályok tudatos megszegése, utóbbi féllegális. Ami a magyar viszonyokat illeti, arányaiban a legnagyobb összegűre becsült kiesés a csalások következménye, azaz a munkajövedelmek adójának és járulékainak elkerülése – ez a GDP 4,2 százaléka rághat. A módszerek a teljesen fekete foglalkoztatástól a részben zsebbe, részben legálisan fizetett béreken át a színlelt szerződésekig (vagyis a munkajövedelmek céges bevételként, tőkejövedelemként való elkönyveléséig) terjednek. Áfát, vállalati nyereségadót titkol el az a vállalkozó, aki számla nélkül teljesít, de az is, aki a magánfogyasztását céges költségként számolja el. A fiktív számlák forgalmi adót, nyereségadót csökkentenek, sőt akár nettó visszaigénylések alapjául szolgálhatnak. A jövedéki adót kerüli ki a cigaretta- vagy az alkoholcsempészet. Az adómorálra jellemző, hogy mindezek a praktikák távolról sem csak a magángazdaságban lelhetők fel. Nemrégiben az egyik állami szervnél, amely ráadásul a gazdasági folyamatok tisztaságáért felel (!), szükség volt egy részmunkaidős munkatársra. Az állásinterjún az egyik aspiránst arról is kérdezték: „Ugye tud számlát adni, mert hivatalosan most nincs szabad álláshelyünk?”

Égész iparágak működnek „munkavállalók” nélkül. Emberek ugyan dolgoznak ezekben az ágazatokban is – például ilyenek a grafikusok, a szabadúszó tördelők, az előadóművészek vagy éppen a pénzügyi tanácsadók –, csak ők nem munkavállalók, hanem számlakönyvvvel futkározó „cégek”. Egy kicsit több empátiával megfogalmazva: kényszervállalkozók. Mivel a munkajövedelmek manipulálása a legkiterjedtebb adóelkerülési forma, talán itt a legnehezebb gyors változást elérni. „A legális foglalkoztatás terheinek a csökkentése mindenképpen szükséges” – vallja Erdős Gabriella, a PricewaterhouseCoopers (PwC) adópartnere. Meglátása szerint különösen zavaró, hogy nálunk nincs tb-járulék plafon. A terhelés csökkentésének mindenképpen lehet pozitív hatása, mert fehérredés gyakorlatilag mindig bekövetkezik, ahol csökken az adó.

Az adóelkerülés visszaszorításának egyik nehéz problematikája játékelméleti: bár a nagyobb adómorál biztosan jót tenne a magyar lakosság egészének, ugyanakkor az egyéni fehérítési lépések után csak a csökkenő jövedelem észlelhető. Maguk az intézkedések is kétarcúak; például ha megadóztatják és fel-emelik a minimálbért, akkor ezzel az adminisztratív lépéssel a legtöbb munkavállaló bevaltott jövedelme közelít a valós jövedelemhez, viszont sokan éppen emiatt szorulnának ki a legális munkaerőpiacról. Szomorú tapasztalat az is, hogy míg az adótételek megemelése növeli az eltitkolási hajlandóságot, visszafelé nem olyan könnyű hatni. Amíg a

VÁMOSI-NAGY SZABOLCS,
az APEH volt elnökhelyettese
sem úszta meg, hogy egy bala-
toni szállásfoglalásnál meg ne
kérdézzék tőle, akar-e számlát
a szoba áráról.

kiskapuk léteznek, az adókulcs mérséklése nem feltétlenül hat érdemben az adómorálra. Mindenképpen szélesíteni kellene a megadóztatható bázist, akkor könnyebb alacsonyabb kulcsokkal operálni – csak hogy a vita sokszor leragad a konkrét százalékos mértékeknél, és arra senkinek sincs biztos receptje, hogy miképpen lehetne több vállra ráhelyezni a terheket.

ÁTALÁNYADÓK. A többi adóelkerülési módszerrel élő csoportok együttesen sem okoznak annyi kárt, mint a munkajövedelmek eltitkolása, ráadásul a számbavételük már át is vezet a félig vagy teljesen legális „adótervezési” kategóriákba. Különösen károsnak tartja például Békesi László volt pénzügyminiszter az amúgy sikerként eladott evát, illetve ekhót. „Minden átalányadó jellegű kedvezmény, amely szervezethez, ágazathoz, vállalkozásmérethez igazított, csak spekulációhoz vezet. A vállalkozó majd olyan tevékenységet jegyeztet be, amely feljogosítja a kedvezményre” – hangsúlyozza Békesi. Szerinte nem az a siker, ha a nullához képest egyre több eva-bevétel folyik be. A kérdés az, hogy ugyanaz a vállalati kör összesen mennyit fizet – vagyis figyelembe kell venni, hogy a normál adózóktól mennyivel kevesebb társasági adó, áfa folyik be, ezt viszont senki nem számolja ki. Vámosi-Nagy Szabolcsnak hasonlóan negatív a véleménye az átalányadókról: „Amikor az eva-kulcsot 15 százalékról 25 százalékra emelték, alig lépett ki valaki a befizetői körből; csak mintegy 2 ezer cég tett így. Ez is mutatja, hogy mennyire rosszul volt kitalálva a szisztéma, mennyi levegő volt benne.” Az adószakértők negatív tapasztalatait igazolja vissza annak a bt.-s kényszervállalkozónak a hengegése, aki bár váltott az egyszerűsített adónemre, kifejezetten fájlalta, hogy a költség számláit már nem tudja elszámolni. „A csalásban szerencsére van nem evás cég is. Azóta arra állítatom ki a költség számláimat, a megspórolt áfán és nyereségadón pedig osztunk” – ecseteli személyes „adótervezését”.

A nagy multinacionális cégekről, a pénzügyi szféráról az hírlík,

hogy ott az átlagnál sokkal jobb a morál. Bizonyára, bár a multik a nemzetközi adótervezés áldásait is ki tudják használni, és a pénzügyi szférában is vannak azért meglepő megoldások. Egy ismert intézménynél dolgozó bróker meséli, hogy cége 22 munkatársa a fizetése egy részét rendszeresen árfolyam-nyereségként kapta meg. Még az asszisztensek is rendelkeztek értékpapír-számlával a cégben, ahol a bejelentett bér felett kialakult juttatás havonta fix nyereségként képződött. A munkatárs nyert, a brókercég veszített va- ►

„Adóoptimalizálás” miatti becsült adókiesések (a GDP százalékában)

ADÓFAJTA	2006.	2007.
Általános forgalmi adó	2,3	2,0
Jövedéki adó	0,4	0,3
Munkajöv. adó + járulék	5,0	4,2
Tőkejövedelem adó	0,2	0,2
ÖSSZESEN	7,9	6,7

Forrás: P. Kiss Gábor, MNB

lamilyen tranzakción. „Amíg nem volt árfolyam-nyereségadó, teljesen adómentes volt ez a juttatás, de a 20 százalékos adó megfizetésével is mindenki jól jár” – von mérleget a bróker, megfelelkezve a másik oldalon a továbbra is lúzer államról.

A legalitás határán egyensúlyozgató „tervezési” lehetőségeket az uniós csatlakozás csak tovább szélesítette – elegendő a szlovák rendszámú autók vagy a szomszédos országban bejelentett és ott adózó vállalkozások rohamos szaporodására gondolni. De ha továbbmegyünk, még ezeknél is előnyösebb konstrukciókra bukkanhatunk. Liechtensteini (FL) rendszáma van például a hazai utakon egyre több gyönyörű luxusautónak, az aprócska alpesi országban ugyanis sokkal jobb feltételekkel lehet autót venni és fenntartani. A 7,4 százalékos ottani általános forgalmi adó miatt eleve jóval olcsóbb a jármű, ha azután egy liechtensteini bejegyzésű cég adja bérbe, vagy lízingelteti az autót az azt használó magánszemélynek, akkor további adóelőnyök élvezhetők.

PARADICSOMI ÁLLAPOTOK. Liechtenstein több tekintetben is igazi off-shore paradicsom. A magyar „adóoptimalizálók” körében nem a legnépszerűbb célország ugyan, de bőven vannak itthon is vállalkozók – olykor egészen alacsony árbevételű pékségek vagy éppen esztergályosműhelyek tulajdonosai –, akik a hercegségben igyekeznek kedvezőbb adókörnyezetre lelni. A cégbíróság cégadatait böngészve sorra láthatóvá válnak nagyobb érdekeltségek is. A Quaestor Pénzügyi Tanácsadó Zrt., amelyről azt tartják, hogy Tarsoly Csaba családi érdekeltsége, valójában egy Insula nevű vaduzi cégé. Ugyanígy a Dunaferri Dunai Vasműben az állami vagyonkezelő tulajdonostársa nemrég még a Kundax nevű liechtensteini cég

volt, amely azóta eladta pakettjét egy ciprusinak, de például a tőzsdén jegyzett Pannon-Flax egyik meghatározó tulajdonosa is liechtensteini, az Inter-Chalet Ltd.

A vagyonos német magánszemélyek év eleji liechtensteini adóbotránya (lásd külön anyagunkat) ugyan rávilágított arra, hogy ez a fajta „adótervezés” is az egyes nemzeti törvényekbe ütközhet, ám Bednár András ügyvéd, aki a Lichtax cég jogi tanácsadójaként tizenkét éve ad tanácsot liechtensteini off-shore témában, hangsúlyozza: az információk nem a hercegségben, hanem Németországban elkövetett bűncselekményeket tártak fel. Ha az adott országban legitim, adózott volt a pénz, akkor a liechtensteini cég, vagy bankszámla is legális. Az ügyvéd egyáltalán nem temeti az ottani cégalapításokat: „Aki eddig is nyugodtan aludt, az továbbra is, aki eddig sem, ezentúl sem fog.” Az ügyvéd szerint ma, amikor a versenyben 1-2 százalékos marzsokon múlik a fennmaradás, hatalmas előnyre tehetnek szert az off-shore céggel operáló hazai tulajdonosok. „Miért mondana le arról a lehetőségről egy hazai vállalkozó, hogy egy liechtensteini cég legyen a tulajdonos, majd repatriálja az osztalékot, vagy lízingelje a gépeket, berendezéseket, az azokat kint beszerző anyavállalatától?” – teszi fel a kérdést Bednár. Ezek valós gazdasági tranzakciók, amelyeket az adóhivatal is sokkal inkább elfogad, mint az adótanácsadók által kevésbé javasolt jogcímeket, például a know-how vásárlásról szóló számlákat.

„Az adóhivatal nem vizsgálja szigorúbban a magyar bejegyzésű vállalkozás és annak liechtensteini tulajdonosa közötti pénzügyi tranzakciókat” – közölte lapunkkal Bakonyi Ágnes, az APEH szóvivője. Az irányelv itt is a szokásos: olyan

FOTÓ: ARND WIEGMANN, REUTERS

Az adóelkerülés főbb hazai típusai

I. Áfacsalások

- Számla nélküli teljesítés (eltitkolt fogyasztás)
- Importeltitkolás
- Fiktív számlák, jogosulatlan visszaigénylés

II. Munkajövedelem adójának eltitkolása

- Feketemunka
- Alulbejelentés, részben zsebbe fizetés
- Munkajövedelem tőkejövedelemként történő kimutatása (színeli szerződés)

III. Tőkejövedelem adójának elkerülése

- Eltitkolt vállalkozói bevételek (számla nélküli teljesítés)
- Az adóbázis csökkentése (magánfogyasztás költségként elszámolva)
- Off-shore paradicsomban adózó tőkejövedelmek

IV. Adóoptimalizálás, adótervezés

- Külföldi tulajdonú vállalatok jövedelemátcsoportosítása, transzferárak
- Ingatlanadó elkerülése (ingatlan több részre bontásával)
- Illeték elkerülése (ingatlan céggént cserél gazdát, nemzetközi alapítványban marad az örökölt vagyon)

Forrás: MNB, Figyelő-gyűjtés

AZ LGT ÉS A DVD

Alig 160 négyzetkilométeren terül el, és 11 „közösségében” mindössze 35 ezer lakosa van a Liechtensteini Hercegségnek, annak a miniállamnak, amely a külvilág szemében leginkább adóparadicsomként ismert. Itt egyrészt alacsony az adók, másrészt, ami sokszor még fontosabb, szinte teljes anonimitást kínálnak a törvények, az EU által régóta sérelmezett helyi szabályozás ugyanis is a vagyonok, számlák tökéletes névtelenségét teszi lehetővé.

Németország és más európai államok éppen ezért már régóta szorongatták Liechtensteint, amiért az negligálta az EU és az OECD különböző, pénzmosás és adócsalás elleni egyezményeit. Az ez év elején kirobbant botrány is ennek a jogi harcnak egy fejezete. A német titkosszolgálat, a Bundesnachrichtendienst (BND) 5 millió euróért vásárolta meg a Liechtenstein Global Trust (LGT) egy volt alkalmazottjától, Heinrich Kiebertől 1400 ügyfélnek a banki számítógépes rendszerből illegálisan megszerzett adatait. A liechtensteini elitet különösen zavarta, hogy az ellopott adatokkal betámadott bank egyenesen a

pénzmozgásokat fogadnak el, amelyek a vállalkozás érdekében, bizonyítható módon, ténylegesen megvalósult gazdasági eseményhez köthetők. Bakonyi egyébként elmondta, hogy közvetlenül is felvették a kapcsolatot a német adóhatósággal, ahol ígéretet tettek arra, hogy amennyiben találnak magyar adózóra vonatkozó adatot, azt el fogják küldeni Budapestre. Mindezek után egy múlt heti értesülés szerint a németek által birtokolt listán nincs magyar adózó. Ezt Bakonyi is megerősítette, igaz, erről hivatalos értesítést még nem kaptak. Más kérdés, hogy egy ilyen információval mit tudott volna kezdeni az APEH: ha például egy ilyen német adatközlés alapján kezdeményezett vagyonosodási vizsgálat végén adókülönbözetet állapítanak meg, akkor vajon megállná-e a helyét a bíróság előtt az ilyen eredetű bizonyíték?

LEGÁLIS OFF-SHORE. „A legális forrásból származó nagyobb vagyon esetén érdemes az adótervezést is komolyan venni” – húzza meg a határt Karagich István, a privátbanki szolgáltatásokról tanulmányt készítő Blochamps Kft. pénzügyi igazgatója is. A megkérdezett szakértők közül néhányan egészen alacsony, már mindössze pár tízmillió forintos vagyon esetén is ajánlják az off-shore lehetőségek alapos tanulmányozását, de ahogy egyikük fogalmazott, félmillió eurós vagyon esetén már nem szabad nem figyelembe venni a nemzetközi adótervezést. A hazai privátbankok szemléletében ugyan még mindig úgy szerepelnek a különböző nemzetközi megoldások, mint amelyekkel az ügyfél pénzt visz el a bankcsoporttól,

A hazai fogyasztás-elitkolás aránya 8 százalékponttal, míg a tb-járulék be nem fizetéséé 6–9 százalékponttal magasabb, mint az európai átlag.

de valójában – a nemzetközi trendek szerint – amennyiben a privátbank az adótervezésben is segíti az ügyfelet, megerősíti a bank-ügyfél kapcsolatot.

„Azért a liechtensteini botrány nyomán felértékelődnek a teljesen legális off-shore struktúrák” – ezt erősíti meg Varga Szabolcs, az osztrák privátbank, a Bank Gutmann magyar érdekeltségének vezetője. A privátbankok mind kialakították a maguk off-shore szakértő csapatát, de a szigorú szabályok miatt az egészen vad megoldások visszaszorulnak, és fokozatosan teret nyernek az EU által is elfogadott módzatok. Ilyen például az elsősorban Ciprusra jellemző kedvezményezett részesedéscsere. Ebben a konstrukcióban egy magyar magánember saját ciprusi cégének részvényeiért cserébe odaadja az eladásra szánt magyar vállalkozás papírjait. Az értékesítés után nem lesz adókötelezettsége, csak majd akkor, amikor a holdingként működő ciprusi céget fogja értékesíteni. Hasonló adókimélő, igaz, költséges megoldás a luxemburgi bejegyzésű, tőzsdén jegyzett holding. Aki ilyen cégen keresztül birtokolja érdekeltségét, annak 10 százalékos adó megfizetésével van lehetősége az osztalék felvételére. Igaz, mindezek a megoldások már egy egészen más körre jellemzőek, mint amelynek tagjai idehaza tavaly is a költségvetési hiánynál nagyobb összeget „spóroltak meg” az államtól a különböző, sajátosan magyar, túlnyomórészt adócsalási trükkökkel.

BRÜCKNER GERGELY

(Közreműködött Mártonffy Zsuzsa)

hercegi család közvetlen tulajdonába tartozik. A liechtensteini-német viszony a BND akciójára válaszul azonnal megromlott, a kibontakozott nyilatkozatháború során a liechtensteini igazságügyi miniszter „teuton allűröknek” minősítve ítélte el az adattolvaj megjutalmazását, míg a német szociáldemokraták elnöke, Kurt Beck a Stern magazinnak adott interjújában egyenesen „a rablólovagság modern formájának” nevezte a miniállam pénzügyi gyakorlatát. Tovább borzolta a kedélyeket, hogy mivel a Kieber listáján szereplő 1400 ügyfél közül csak 600 a német – melleleg többek között olyan „nagyagyuk”, mint Klaus Zumwinkel, a Deutsche Post (immár volt)

vezérigazgatója, továbbá Michael Bezl adatvédelmi biztos –, a berlini adóhatóság más európai államoknak is felajánlotta a listát. Míg a legtöbb adóhatóság élt a lehetőséggel, mások az amerikai elvekre mutatnak, amelyek szerint a lopott adatokon nem alapulhat eljárás. Így a cseh, a spanyol, a finn és az olasz adóhatóság köszönettel elfogadta az adatokat, a dán viszont elutasította azokat, míg a brit (állítólag sok orosz befektető Angliában megkeresett jövedelme is Liechtensteinbe jutott) bejelentette, hogy már maga is vásárolt adatokat hasonló módon. Svédország szintén rendelkezik adatokkal, ám a hivatalos állásfoglalás szerint nem a német forrásból. A globálisra duzzadt ügyben tengerentúli hatóságok is aktivizáltak magukat: ausztrál, új-zélandi, kanadai revizorok is vizsgálódnak.

A németek azonban messze a legérintettebbek: kilencven feletti beismerő vallomás mellett a listán szereplő adóalanyok közül sokan önrevíziót jelentettek be. Nehéz megítélni, miképpen hat majd a liechtensteini bankszektorra a botrány. „Nyolcvan-ezer ügyfelünk van és közülük mindössze 600-at érint az ügy” – hangsúlyozta a Figyelőnek Bernd Junkers, az LGT Group szóvivője. Egyszersmind figyelmeztet: a sajtóban keringő hírekkel ellentétben csak a csoport jelzálog-üzletágát érinti az ellopott lista, a banki ügyfelek nyugodtan alhatnak. Magára az LGT-re a botránynak egyelőre állítólag nincs közvetlen negatív hatása, de Junkers elismeri: „A jó hírünknek biztosan nem használ.”●